ԲՈՒՀԻ ՀԵՌԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2024

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 4

Խմբի համարը	
Նստարանի համարը	

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

1 **Աշխարհագրական մտածողության հիմնական հատկանիշ չէ.**

1) ռիթմիկությունը
2) համալիրությունը
3) կոնկրետությունը
4) տարածականությունը

2 **Արևմուտքի ազիմուտն է.**

1) 180˚
2) 360˚
3) 90˚
4) 270˚

3 **Երկու կետերի իրական հեռավորությունը 48 կմ է: 1 : 800 000 մասշտաբի քարտեզում նրանց հեռավորությունը կլինի.**

1) 6 սմ
2) 60 սմ
3) 600 սմ
4) 0,6 սմ

4 **Երկրի մակերևույթի որևէ փոքր հատվածի կամ օբյեկտի՝ մանրամասնություններով գծապատկերը թղթի վրա կոչվում է.**

1) քարտեզ
2) գլոբուս
3) ատլաս
4) հատակագիծ

5 **Տիեզերքում մեզ ամենամոտ աստղն է.**

1) Անտարեսը
2) Սիրիուսը
3) Արեգակը
4) Բևեռային աստղը

6 **Աշխարհագրական երկայնությունները լինում են.**

1) 0˚ - 90˚
2) 0˚ - 360˚
3) 0˚ - 270˚
4) 0˚ - 180˚

7 **Երկրի օրական պտույտի հետևանք է.**

1) մուսսոնների առաջացումը
2) պասսատների առաջացումը
3) ժամերի տարբերությունը
4) մագնիսական բևեռների առաջացումը

8 **Բնութագրումով որոշել Երկրի շերտը.**

Երկրագնդի այդ շերտն ընկած է երկրակեղևի տակ՝ մինչև 2900 կմ խորությունները, և Երկրի միջուկից վեր: Այդ շերտն է.

1) ներքին միջուկը
2) քարոլորտը
3) արտաքին միջուկը
4) միջնապատյանը

9 **Նստվածքային ծագման օրգանական ապար է.**

1) ավազը
2) տուֆը
3) տորֆը
4) կավը

10 **Մթնոլորտի շնորհիվ *չեն* առաջանում:**

1) քամիները
2) մթնոլորտային տեղումները
3) գեյզերները
4) ծովային հոսանքները

11 **Ո՞ր գոտին է գտնվում հյուսիսային և հարավային մերձհասարակածային կլիմայական գոտիների միջև:**

1) բարեխառն
2) հասարակածային
3) արկտիկական
4) արևադարձային

12 **Գետի ակունքի բացարձակ բարձրությունը 3200 մ է, գետաբերանինը՝ 1200 մ, երկարությունը՝ 250 կմ: Գետի թեքությունը կլինի.**

1) 6 մ/կմ
2) 15 մ/կմ
3) 8 մ/կմ
4) 12 մ/կմ

13 **Երկրակեղևի իջած տեղամասերում՝ գրաբեններում առաջացած լճերը կոչվում են.**

1) հնահունային
2) մնացորդային
3) արգելափակման
4) տեկտոնական

14 **Ո՞ր պնդումն է ճիշտ.**

1) Մակընթացությունը օվկիանոսի ջրի մակարդակի իջեցման երևույթն է:
2) Ցունամիի պատճառը շատ ուժեղ քամիներն են:
3) Երկու ջրակայուն ապարաշերտերի միջև եղած ստորերկրյա ջուրը, որը կարող է դուրս շատրվանել վերին շերտը ծակելու դեպքում, կոչվում է արտեզյան ավազան:
4) Մակընթացության և տեղատվության երևույթը առաջանում է գերիշխող քամիների հետևանքով:

15 **Նկար 5-ում ո՞ր թվով է պատկերված անապատների գոտան:**

1) Բ
2) Գ
3) Դ
4) Ա

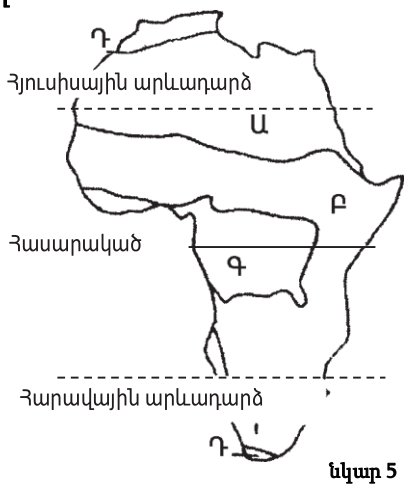

նկար 5

16 **Պամպաները ո՞ր մայրցամաքում են.**

1) Ավստրալիայում
2) Հյուսիսային Ամերիկայում
3) Եվրասիայում
4) Հարավային Ամերիկայում

17 **Բարեխառն գոտու փշատերև անտառները հիմնականում ո՞ր հողերի վրա են տարածվում.**

1) կարմրադեղին
2) տունդրագլեյան
3) պոդզոլային
4) շագանակագույն

18 **Ո՞ր օդային զանգվածներն են մշտապես տաք և խոնավ.**

1) արկտիկական
2) արևադարձային
3) հասարակածային
4) բարեխառն

քարտեզ 1

19 **Քարտեզ 1-ում ո՞ր պետությունն է նշված Զ տառով.**

1) Նորվեգիա
2) Շվեդիա
3) Ֆինլանդիա
4) Դանիա

20 **Քարտեզ 1-ում ո՞ր մայրաքաղաքն է նշված Ը տառով.**

1) Հելսինկի
2) Բեռլին
3) Վիլնյուս
4) Փարիզ

21 **Ո՞ր լեռնաշղթան է ձգվում հյուսիսից հարավ.**

1) Հիմալայներ
2) Տյան Շան
3) Էլբուրս
4) Ուրալյան

22 **Եվրասիայի կլիմայի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է *սխալ*.**

1) Մերձարկտիկական գոտում ամռանը տիրապետում են բարեխառն, իսկ ձմռանը՝ արկտիկական օդային զանգվածները:
2) Կլիմայական գոտիներն իրար հաջորդում են հյուսիսից հարավ ուղղությամբ:
3) Արկտիկական կլիմայական գոտում ձմեռները խիստ են, երկարատև, ամառները՝ ցուրտ և կարճատև:
4) Մերձարկտիկական գոտում ամառը երկարատև է, բայց ցուրտ:

23 **Ո՞ր պնդումն է *սխալ:***

1) Բրազիլական և Գվիանական սարահարթերի հնագույն հիմքի բյուրեղային ապարները հարուստ են երկաթի և մանգանի պաշարներով:
2) Կարիբյան ծովի ափերին և Անդերի հյուսիսային մասերի միջլեռնային ճկվածքներում կան նավթի հարուստ պաշարներ:
3) Լա Պլատայի դաշտավայրը շատ հարուստ է ոսկու պաշարներով:
4) Անդերը հարուստ է հատկապես պղնձի պաշարներով:

24 **Ո՞ր լեռնագագաթն է Գրինվիչի միջօրեականից ավելի հեռու.**

1) Մեծ Արարատ
2) Էլբրուս
3) Մոնբլան
4) Դեմավենդ

25 **Ո՞ր պնդումն է *սխալ:***

1) Միջերկրական ծովը ողողում է երեք աշխարհամասերի ափեր:
2) Հորմուզի նեղուցը միացնում է 2 օվկիանոսների ջրերը:
3) Սուեզի պարանոցը միացնում է երկու մայրցամաք:
4) Կարմիր ծովը ողողում է երկու աշխարհամասերի ափեր:

26 **Ո՞ր գետն է մեծամասամբ հոսում արևմուտքից արևելք.**

1) Կոնգո
2) Օրանժ
3) Զամբեզի
4) Սենեգալ

27 **Ո՞ր շարքում տրամաբանական *սխալ* կա.**

1) Զամբեզի, Օրանժ, Նեղոս
2) Տանգանիկա, Նյասա, Շարի
3) Դրակոնյան, Կապի, Ատլասի
4) Նամիբ, Կալահարի, Սահարա,

28 **Մակ – Քինլի լեռնագագաթի վրա մթնոլորտային ճնշումը 138 մմ է: Տվյալ պահին որքա՞ն կլինի մթնոլորտային ճնշումը Սահվան հովտում:**

1) 481,4 մմ
2) 765,9 մմ
3) 760 մմ
4) 489,5 մմ

29 **Ո՞ր կենդանատեսակներն են ապրում Հարավային Ամերիկայի խոնավ հասարակածային անտառներում.**

1) կոնդոր և նանդու ջայլամ
2) համրուկ և յագուար
3) լամա և գայլ
4) պեկարի վայրի խոզ և զրահակիր

30 **Ո՞ր նեղուցով է Նոր Գվինեա կղզին բաժանվում Ավստրալիայից.**

1) Մալակկայի
2) Բասի
3) Թորեսի
4) Պոլկի

31 **Խաղաղօվկիանոսյան երկրներ են.**

1) Վրաստանը և Թուրքմենստանը
2) Ճապոնիան և Ֆիլիպինները
3) Հունաստանը և Բուլղարիան
4) Նորվեգիան և Լյուքսեմբուրգը

32 **Գաճաճ պետություն չէ.**

1) Անդորրան
2) Լիխտենշտայնը
3) Ալբանիան
4) Մոնակոն

33 **Աշխարհի առավել խիտ բնակեցված տարածաշրջաններից է.**

1) Արևելյան Ասիան
2) Հարավարևմտյան Ասիան
3) Հյուսիսային Եվրոպան
4) Հյուսիսային Աֆրիկան

34 **Հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի լեզվախումբ է.**

1) թուրքականը
2) սեմականը
3) իրանականը
4) չինականը

35 **«ժողովրդագրական ճգնաժամը» բնորոշ է.**

1) Գերմանիային
2) Հնդկաստանին
3) Ալժիրին
4) Մեքսիկային

36 **Ո՞ր երկրներն են զարգացման հետարդյունաբերական փուլում գտնվում:**

1) Եգիպտոսը և Սիրիան
2) Ռուսաստանը և Վրաստանը
3) Բելգիան և Լյուքսեմբուրգը
4) Լեհաստանը և Պերուն

37 **«Հանքավայր-հանքատեսակ» զույգերից ընտրել ճիշտը.**

1) Մագադան-գազ
2) Նորիլսկ-երկաթ
3) Սամոտլոր-նավթ
4) Սուրգուտ-ածուխ

38 **Ուկրաինայի քաղաքներից նավահանգիստ է.**

1) Օդեսան
2) Լվովը
3) Կիևը
4) Խարկովը

39 **Արևմտյան Եվրոպայի պետություններից չէ.**

1) Գերմանիան
2) Ֆինլանդիան
3) Նիդեռլանդները
4) Ֆրանսիան

40 **Գերմանական ո՞ր ընկերությունն է մասնագիտացել քիմիական արտադրանքի գծով.**

1) «Ադիդաս»
2) «Բայեր»
3) «Սիմենս»
4) «Բոշ»

41 **Տրված զաճաճ պետություններից միայն Շվեյցարիային և Ավստրիային սահմանակցում է.**

1) Սան Մարինոն
2) Անդորրան
3) Լիխտենշթայնը
4) Լյուքսեմբուրգը

42 **Ո՞ր քաղաքը Մեծ Բրիտանիայում չէ:**

1) Լիվերպուլը
2) Մանչեստրը
3) Գլազգոն
4) Մարսելը

43 **Ո՞ր թերակղզում է գտնվում Իտալիան:**

1) Պիրենեյան
2) Բալկանյան
3) Կամչատկա
4) Ապենինյան

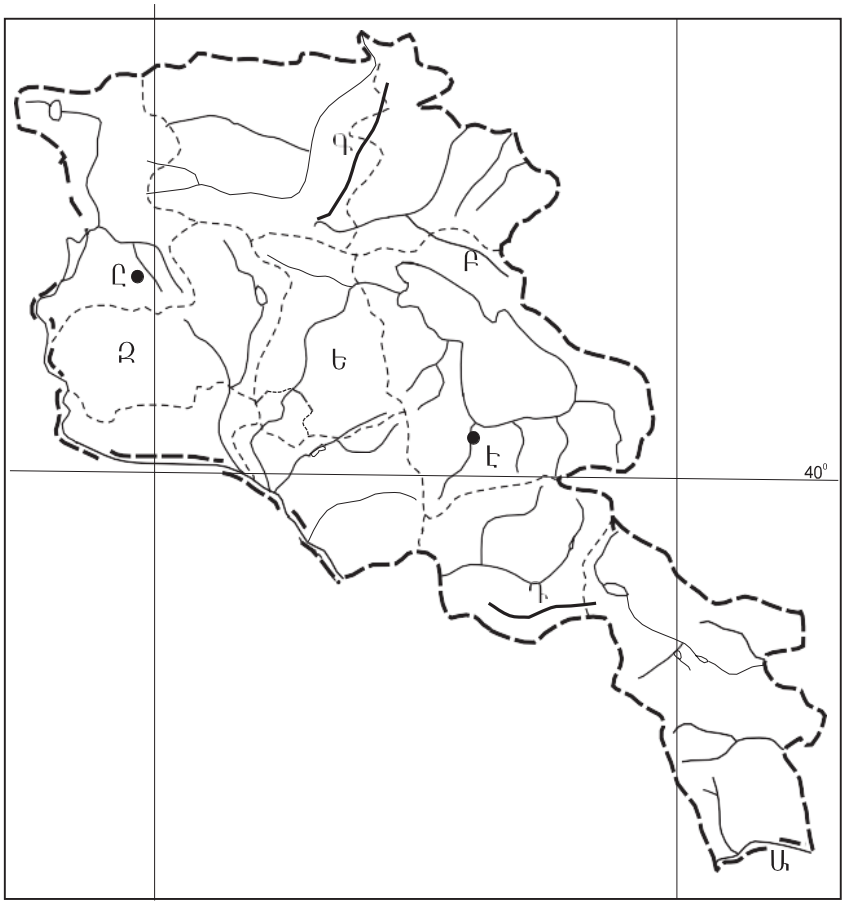

քարտեզ 2

44 Քարտեզ 2–ում Արաքս գետը ո՞ր տառով է նշված.

1) Բ
2) Ա
3) Ը
4) Է

45 Քարտեզ 2–ում Կոտայքի մարզը ո՞ր տառով է նշված.

1) Ա
2) Գ
3) Ե
4) Զ

46 **Ո՞ր լեռնագագաթի բարձրությունն է 4434 մ.**

1) Մասիս
2) Սավալան
3) Արագած
4) Սիփան

47 **Ո՞ր լիճն ունի սառցադաշտային ծագում.**

1) Քարի
2) Ուրմիա
3) Պարզ
4) Փարվանա

48 **«Լեռնաշղթա — լեռնանցք» զույգերից ընտրել ճիշտը.**

1) Բազումի — Պուշկինի
2) Փամբակի — Որոտանի
3) Վայքի — Վարդենյաց
4) Զանգեզուրի — Սպիտակի

49 **Տրվածներից ո՞ր մարզն առավել շատ քաղաքային բնակավայր ունի.**

1) Շիրակ
2) Լոռի
3) Կոտայք
4) Սյունիք

50 **Ո՞ր գետն է պատկանում Կուրի ավազանին.**

1) Կարկառը
2) Վարանդը
3) Խոնաշենը
4) Իշխանագետը

51 **Ընդերքի ռեսուրսների որոշ տեսակներ խնայելու արդյունավետ միջոցառում չէ.**

1) մեքենաշինության մեջ փայտե մասերի փոխարինումը պլաստմասայով
2) մետաղների փոխարինումը սինթետիկ նյութերով
3) փակ եղանակով արդյունահանման փոխարինումը բաց եղանակով
4) անընդհատ նոր հանքավայրերի շահագործումը

52 **Մեկ տարում 1 հա-ից բուսական զանգվածի հավելաճը կոչվում է.**

1) բերքատվություն
2) միջին խտություն
3) կենսաբազմազանություն
4) արդյունավետություն

53 **Ջրավազաններն աղտոտող արհեստական նյութերից են.**

1) գեյզերների ջրերում լուծված նյութերը
2) գետերով տեղափոխված անտառանյութը
3) տարատեսակ նավթամթերքները և ֆենոլները
4) գետերի ջրերում լուծված նյութերը

54 **Մթնոլորտի աղտոտման հետևանք է.**

1) էրոզիոն երևույթների զարգացումը
2) գերխոնավ հողերի բերրիության անկումը
3) ջերմոցային էֆեկտի առաջացումը
4) ստորերկրյա ջրերի մակարդակի բարձրացումը

55 **Ո՞րն է հողերի դեգրադացման պատճառ.**

1) անապատացումը
2) ռեկուլտիվացումը
3) անտառաբարելավումը
4) գերարածեցումը

56 **Տրված են աշխարհի նշանավոր լճեր: Գրել մնացորդային ծագում ունեցող լճերը.**

1) Իսիկ Կուլ
2) Վեներն
3) Բայկալ
4) Կասպից
5) Տիտիկակա
6) Մեծ արջի
7) Արալյան
8) Մեծ ստրուկների

57 **Գրել այն երկրների համարները, որոնք ելք ունեն դեպի ծով.**

1) Չադ
2) Պերու
3) Չեխիա
4) Եգիպտոս
5) Մեքսիկա
6) Ավստրիա
7) Լիբանան
8) Պարագվայ

58 **Գրել այն երկրների համարները, որոնք առաջատար են խոզաբուծությամբ.**

1) Գերմանիա
2) Նոր Զելանդիա
3) Իրան
4) Կանադա
5) Ուկրաինա
6) Չինաստան
7) Ճապոնիա
8) Բրազիլիա

59 **Գրել այն երկրների համարները, որոնք կղզային են.**

1) Չիլի
2) Նիգերիա
3) Ֆիջի
4) Արգենտինա
5) Իսլանդիա
6) Ֆրանսիա
7) Մադագասկար
8) Կոլումբիա

60 **Գրել այն երկրների համարները, որոնք ունեն հետարդյունաբերական զարգացման մակարդակ ունեցող տնտեսություն.**

1) Բուլղարիա
2) Ավստրիա
3) Դանիա
4) Հունաստան
5) Մոլդովա
6) Բելգիա
7) Բրազիլիա
8) Թուրքիա

61 **Գրել այն ջրէկների համարները, որոնք մտնում են Սևան-Հրազդան կասկադի մեջ.**

1) Տաթևի
2) Արգելի
3) Երևանի
4) Քանաքեռի
5) Զորագետի
6) Արզնիի
7) Շամբի
8) Այրումի

62 **Կուրի ավազանին պատկանող գետերի համարները դասավորել դրանց ջրառատության աճման կարգով:**

1) Դեբեդ
2) Աղտսև
3) Տավուշ

63 **ՀՀ հողային տիպերի համարները դասավորել ըստ դրանց տարածման բարձրությունների հետևյալ հաջորդականությամբ՝ մինչև 1300 մ, 1300-2400 մ, 2100-2500 մ**

1) մարգագետնատափաստանային
2) կիսաանապատային գորշ
3) լեռնային սևահող

(64-65). Աշտարակ քաղաքում օրվա ընթացքում չափել են օդի ջերմաստիճանը և ստացել են –1°, -4°, -6°, -2°, +7°, +16°, +10°, +4° ցուցանիշները:

64	*Որոշել օդի ջերմաստիճանի տատանման օրական լայնույթը (ամպլիտուդ):*

65	Որոշել օդի օրական միջին ջերմաստիճանը:

66	Երկրում բնակչության թիվը 1,8 մլն է, մեկ տարվա ընթացքում ծնվածների թիվը՝ 54000 մարդ: Որքա՞ն կլինի ծնելիության գործակիցը (‰):

67 Որոշել ավտոտրանսպորտով կատարվող ուղևորաշրջանառությունը, եթե երկրում տարեկան փոխադրվում է 4000 ուղևոր, իսկ փոխադրման միջին հեռավորությունը 12 կմ է:

68 Երկրրում բրնձի համախառն բերքը կազմում է 690 000 ց, իսկ զբաղեցրած ցանքատարածությունների մակերեսը՝ 30 000 հա: Որքա՞ն է միջին բերքատվությունը:

69 **Աշխարհի բուսաբուծության վերաբերյալ տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.**

1) Դաշտավարության մեջ գլխավոր դերը պատկանում է հացահատիկային մշակաբույսերին, մասնավորապես՝ ցորենին, բրնձին և եգիպտացորենին:
2) Թելատու մշակաբույսերից է բամբակենին, որի ցանքատարածությունները հիմնականում բարեխառն գոտու զոնայում են:
3) Առույգացնող մշակաբույսերից են սուրճը, որի հայրենիքը Եթովպիան է, կակաոն, որի հայրենիքը Մեքսիկան և թեյը, որի հայրենիքը Չինաստանն է:
4) Արևմտյան Եվրոպայի երկրներում գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը բուսաբուծությունն է:
5) Բուսաբուծության տեղաբաշխման՝ մշակաբույսերի աճեցման վայրի ընտրության գործում կարևորագույն գործոնը տրանսպորտային ապահովվածությունն է:
6) Բուսաբուծությունը բաղկացած է դաշտավարությունից՝ դաշտային մշակաբույսերի աճեցումից և այգեգործությունից՝ տարատեսակ մրգերի, ծառերի և թփերի աճեցումից:

70 **ՀՀ թեթև արդյունաբերության վերաբերյալ տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.**

1) Ճյուղի առաջատար ենթաճյուղերից է քիմիական մանրաթելերի արտադրությունը:
2) Ճյուղը աշատատար է:
3) Մետաքսաթելի, մետաքսե գործվածքների արտադրության միակ կենտրոնը Երևանն է:
4) Ճյուղի երիտասարդ ենթաճյուղերից է կոշկագործությունը:
5) Գորգագործությունը չունի արտահանման նշանակություն:
6) Գյումրին տեքստիլ արդյունաբերության խոշոր կենտրոնն է: